

Centralna Komisja Egzaminacyjna

Arkusz zawiera informacje prawnie chronione do momentu rozpoczęcia egzaminu.

Układ graficzny © CKE 2010

WPISUJE ZDAJĄCY

KOD

--	--	--

PESEL

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

*Miejsce
na naklejkę
z kodem*

**EGZAMIN MATURALNY
Z JĘZYKA ŁACIŃSKIEGO
I KULTURY ANTYCZNEJ**

POZIOM ROZSZERZONY

MAJ 2013

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 12 stron. Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
3. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
4. Podczas egzaminu możesz korzystać ze słownika łacińsko-polskiego oraz atlasu historycznego.
5. Na tej stronie oraz na karcie odpowiedzi wpisz swój numer PESEL i przyklej naklejkę z kodem.
6. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.

**Czas pracy:
180 minut**

**Liczba punktów
do uzyskania: 100**

*Część I – 20 pkt
Część II – 50 pkt
Część III – 30 pkt*

MKL-R1_1P-132

Część I – leksykalno-gramatyczna (20 pkt)**Zadanie 1. (5 pkt)**

Uzupełnij każde zdanie prawidłową formą wybraną spośród zaproponowanych (A–D).
Zakreśl wybrany wariant odpowiedzi.

1. Germani cum multitudine hominum flumen Rhenum transierunt.

- A magno
- B. magni
- C. magna
- D. magnum

2. Caesar idoneum locum cepit

- A. pugnando.
- B. pugnandum.
- C. pugnari.
- D. pugnandi.

3. Iter faciendum est.

- A. mihi
- B. me
- C. ad me
- D. per me

4. Quis amior quam fratri?

- A. fratri
- B. fratris
- C. fratrem
- D. frater

5. Tertius Romanorum bellum cum Albanis gessit.

- A. regis
- B. regum
- C. regibus
- D. regem

Zadanie 2. (5 pkt)

Zdecyduj, które z definicji zamieszczonych niżej słów są poprawne (VERUM – V), a które niepoprawne (FALSUM – F). W odpowiednie miejsce tabeli wpisz właściwy kwalifikator.

Lp.	Słowo	Definicja	V/F
1.	recesja	cofanie się	
2.	kunktator	człowiek grający na zwłokę	
3.	antidotum	lek przeciwbólowy	
4.	salina	kopalnia węgla	
5.	glacjologia	nauka o właściwościach lodu	

Zadanie 3. (5 pkt)

Zdecyduj, które z zamieszczonych par zdań wyrażają dokładnie tę samą treść (VERUM – V), a które nie (FALSUM – F). Obok każdej pary zdań wpisz właściwy kwalifikator.

Lp.	Zdanie	Zdanie	V/F
1.	His rebus comparatis in Helvios proficiscitur.	Cum his rebus comparatis in Helvios proficiscitur.	
2.	Thales dixit aquam esse initium rerum.	Thales dixit: „Aqua est initium rerum”.	
3.	Magistra docere in animo habet.	Magistra doctura est.	
4.	Necesse est laborare.	Laborandum est.	
5.	Hostes legatos miserunt qui pacem peterent.	Legatis missis hostes pacem petiverunt.	

Zadanie 4. (5 pkt)

Uzupełnij każde zdanie prawidłową formą wybraną spośród zaproponowanych (A–D). Zakreśl wybrany wariant odpowiedzi.

1. Hannibal uno loco se tenebat, in castello quod a rege datum erat.

- A. eum
- B. ei
- C. eius
- D. id

2. Dumnorix omnibus primo petere contendit.

- A. preces
- B. precibus
- C. precum
- D. precis

3. Legati ad Caesarem convenerunt.

- A. gratulatu
- B. gratulatus
- C. gratulatum
- D. gratulati

4. Si mihi hoc feceris, tibi gratias

- A. agam
- B. agat
- C. egi
- D. egeram

5. Verres avidissimus erat.

- A. divitiae
- B. divitiarum
- C. divitias
- D. divitiis

Część II – przekład tekstu**Zadanie 5. (50 pkt)**

Dokonaj przekładu na język polski jednego z dwóch podanych niżej fragmentów dzieł autorów klasycznych.

Tekst nr 1

M. Tullius Cicero, *In Verrem*, II 4, 94

Herculis templum est apud Agrigentinos non longe a foro, sane sanctum apud illos et religiosum. Ibi est ex aere simulacrum ipsius Herculis, quo non facile dixerim quicquam me vidisse pulchrius usque eo, iudices, ut rictum eius ac mentum paulo sit attritius, quod in precibus et gratulationibus non solum id venerari, verum etiam osculari solent. Ad hoc templum, cum esset iste Agrigenti duce Timarchide repente nocte intempesta servorum armatorum fit concursus atque impetus. Clamor a vigilibus fanique custodibus tollitur; qui primo cum obsistere ac defendere conarentur, male mulcati clavis ac fustibus repelluntur. Postea convulsis repagulis effractisque valvis demoliri signum ac vectibus labefactare conantur. Interea ex clamore fama tota urbe percrebruit expugnari deos patrios, non hostium adventu necopinato neque repentino praedonum impetu, sed ex domo atque ex cohorte praetoria manum fugitivorum instructam armatamque venisse.

Objaśnienia:

Hercules, -is – heros, syn Zeusa i Alkmeny.

Agrigentini, -orum – mieszkańcy Agrigentum.

Agrigentum, -i – miasto na południowym wybrzeżu Sycylii.

iste – tu: pogardliwie o Werresie.

Timarchides, -is – wyzwolenc, wspólnik i pośrednik Werresa.

Tekst nr 2

G. Suetonius Tranquillus, *De vita Caesarum: Divus Iulius*, 45

Fuisse traditur excelsa statura, colore candido, teretibus membris, ore paulo pleniore, nigris vegetisque oculis, valitudine prospera, nisi quod tempore extremo repente animo linq̄ui atque etiam per somnum exterreri solebat. Comitiali quoque morbo bis inter res agendas correptus est. Circa corporis curam morosior, ut non solum tonderetur diligenter ac raderetur, sed velleretur etiam, ut quidam exprobraverunt, calvitii vero deformitatem iniquissime ferret saepe obtrectatorum iocis obnoxiam expertus. Ideoque et deficientem capillum revocare a vertice adsueverat et ex omnibus decretis sibi a senatu populoque honoribus non aliud aut recepit aut usurpavit libentius quam ius laureae coronae perpetuo gestandae. Etiam cultu notabilem ferunt: usum enim lato clavo ad manus fimbriato nec umquam aliter quam ut super eum cingeretur, et quidem fluxiore cinctura; unde emanavisse Sullae dictum optimates saepius admonentis, ut male praecinctum puerum caverent.

Objaśnienia:

Sulla, -ae – wybitny wódz i dyktator rzymski, przywódca optymatów.

Część III – pisanie własnego tekstu

Zadanie 6. (30 pkt)

Temat: Jakimi motywami kierowali się bohaterowie mitów greckich w zmaganiach ze światem bogów? Odpowiedz na podstawie analizy podanych tekstów kultury i własnej wiedzy. W swojej pracy zwróć uwagę na konsekwencje tych zmagania.

Hezjod, *Narodziny bogów*, w. 543–557

[...] „Synu Japeta, ze wszystkich najznakomitszy władców,
Jakżeż stronnicze, mój drogi, przydziały te wyznaczyłeś!”
Tak rzekł szyderczo Dzeus znający wieczne zamysły.
Jemu zaś tak odpowiedział Prometej o myślach przebiegłych
z lekkim uśmiechem na twarzy, pomny swej sztuczki zwodniczej:
„Dzeusie przesławny, największy z bogów wieczyście żyjących,
weź z tych porcji tę, którą serce w piersi wybrać ci każe!”
Tak powiedział podstępnie. Dzeus wieczne zamysły znający
wiedział i podstęp rozpoznał; i zło w swym sercu rozważał
dla śmiertelnych ludzi, co spełnić kiedyś się miało.
Wziął obiema rękoma i podniósł do góry tłuszcz biały,
i rozgniewał się w sercu, a wściekłość mu duszę ogarnia,
kiedy białe krów kości widzi podstępnie przykryte.
Odtąd to nieśmiertelnym na ziemi ludzkie plemiona
palą kości białe na woniejących ołtarzach.

Owidiusz, *Metamorfozy*, ks.VI

W żyznej Lykii [kraina w Azji Mniejszej] [...] karę ponieśli kiedyś wieśniacy za obrazę Latony. [...]

Wreszcie, gdy upalne słońce rozpaliło ziemię, strudzona długą drogą [Latona], przywlokła się do Lykii. Dręczyło ją pragnienie wskutek skwaru, a dzieci całe mleko z piersi jej wyssały. Nagle dostrzegła w głębokim wąwozie czystą wodę stawu. Wieśniacy tam ścinali właśnie gęstą trzcinę i sitowie, rosnące na mokradłach. Zbliżyła się Tytania, przyklękła, by zaczerpnąć chłodnej wody. Tłum wieśniaków jej wzbrania. Bogini rzekła:

– Czemuż mi wzbraniacie wody? Woda jest wspólnym dobrem. [...] Uznam, że z wodą daliście mi życie. Niech was wzruszą maleństwa, które od mego łona wyciągają rączki.

Kogóż by nie wzruszyły tak pokorne słowa bogini? Oni jednak nie przestają wzbraniać dostępu, grożą, jeśli się nie oddali, ciskają bluźnierstwa. Nie dosyć tego, jeszcze nogami i dłońmi macą wodę, skaczą złośliwie, aż gęsty muł od dna wypływa. [...]

– Obyście przez wieki w tym błocie zostali! – woła. Spełnia się prośba bogini. [...] W błotnej topieli skaczą świeżo przemienione żaby.

Zbigniew Herbert, *Arachne, w: Król mrówek*

Arachne była córką kupca farb w jednym z miast jońskich. Studiowała na wydziale tkactwa Boskiej Akademii Sztuk Pięknych w Atenach, gdzie otrzymała dyplom *summa cum laude* wraz z przepowiednią zawrotnej kariery. [...]

Sława niepokromiona i nazbyt głośna dosięgła uszu patronki sztuk Ateny, która zażądała konkursu. Pod zmienioną postacią zjawiała się w pracowni Arachne. Obie miały tkać zasłonę zatytułowaną banalnie, ale jak się okazało, podstępnie. Arachne nie przeczuwała podstępu i zaprezentowała smaczny kawałek, przedstawiający życie erotyczne bogów. [...]

Atena, wrażliwa na osobliwy związek sztuki z prawdą, nie chciała jednak, aby sztuka kłóciła się z obyczajnością. Odrzuciła te zuchwałe sceny gwałtownie, poszarpała tkaninę Arachne – i na niej to miała powiesić się śmiała artystka. Według innej wersji – Atena przemieniła Arachne w pająka.

Anicet-Charles-Gabriel Lemonnier, *Apollo i Artemida zabijają dzieci Niobe*

A series of 27 horizontal dotted lines for writing.

A series of horizontal dotted lines for writing, consisting of 30 rows.

BRUDNOPIS